

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Cap. XI. Conditiones præcipuæ, quæ comitari debent ipsam Confessiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

trāsem: maledicta voluntas, cujus causa dereliqui fontem vitæ æternæ. O si elegissem potius mala omnia perpetuam, quam te offendere: Agnosco nunc culpam meam ex tot indignis meis actionibus, infami ingratitude, & sacrilegâ prodicione, & dignum me omni supplicio profiteor in conspectu tuo. At nunc cum aliud mihi non supererat remedium, præter pœnitentiam, vellem tuæ Majestati à me offensam satisfacere ingratius. Nus Peccator tam valida detestatione, qualis unquam in humano corde exiit, tanta contritionis puritate, quam ullus Sanctorum fuit expertus. Desidero omnem hunc dolorem sentire, & humillimè à te peto: sed novi me indignum hâc gratiâ. Non sum dignus levare oculos meos ad te, teque vocare Patrem: verè indignus sum veniâ tuâ: Sed quid mihi nunc superest, nisi ut me ad pedes tuos abjiciam, & confitear meas iniquitates, tibi; supplex fiam, qui solus eas vales delere? Et si hoc non fui promeritus, meretur id sanguis tuus pro me effusus, merentur promissiones tuæ, quibus pœnitenti mihi spem fecisti. In illo confido, per has te rogo: Ne despicias me, Domine mi, etsi à te contemni nimium quantum fuerim promeritus. Ne respicias multitudinem peccatorum meorum, atque ingratitude meæ, sed magnitudinem infinitæ tuæ misericordie. Protestor, quod plus quam omnia mala abominer delicta mea, amore tui, atque ex animo displiceat, quidquid deliqui contra te summum Bonum meum, Ens absque principio, infinitæ excellentiæ atque potentiæ: Et licet infernus non esset, aut paradisi

gloria, nihilominus summè odissem & damnarem peccata mea, solum quia tu ea odisti & abominaris. Scitavo nunc & propono firmissimè, cum tu gratam vitam meam emendare, & potius rerum omnium facere jacturam, quam te rursus offendere. Et quoniam novi, me tuo auxilio frui non posse, nisi occulores quoque malas devite, decrevi huc etiam fugere, nec me amplius tantis committere periculis excidendi tuâ gratiâ, quibus me alijs insipienter implicavi. Ecce in confirmationem horum omnium Confessionem instituiam, & animam meam sacratissimo tuo Sanguine mundabo. Tu, qui nōsti beneficere pro malefactis, largire mihi gratiam, per sanctissimam tuam possessionem, ut dignè possim confiteri: adesto mihi in omnibus tentationibus, illumina mentem meam, corrobora voluntatem meam, constans permaneam in hoc animi meo decreto prius moriendi, quam te offendendi.

CAPUT XI.

Conditiones precipua, quæ comitari debent ipsam Confessionem.

Temporis nunc ordo postulat, ut postquam præmissi atque expoliti necessarias dispositiones Examinis, Doloris, atque Propositi, te manu ducam ad ipsum sacræ Confessionis tribunal. De primam quidem curam esse convenit eligendo Sacerdote, qui huic præest iudicio. Duo ille in hoc Sacramentum

SEGNE
CONGREGATIONES
INSTRUCI
Pœnitentia
Confessio
Parochia

stiner munia, Judicis, & Medic. Utrumque exigit, uti patet, integritatem vitæ, & sufficientem scientiam. In cæteris Sacramentis nihil obsunt Ministrum malitia & ignorantia suscipienti. At non ita se res habet in hoc Sacramento, ubi improbitas atque impericia Confessarij illud post se trahere solent: damnum, quod Salvator indicat: *Sicacus cæco ductum præter, ambo in foveam cadunt, Matth. 18. 14.* Diabolo in locum unius animæ, hoc est, poenitentis, duæ cedunt in prædã, Poenitentis nempe & Confessarij.

In electione Confessarij ea diligentia adhibenda est, qualem cernimus in ijs, qui corporalis valetudinis studio improbè laborant, ut peritissimum nanciscantur Medicum, Ludovicus XI. Rex Franciæ uni, quem ex toto suo regno delegerat, in menses singulos decem milia scutorum pactus est, ut suæ invigilaret sanitati corporis, ac moderaretur. Sunt tamen modò permulti, qui non solum nullas in comparãdo sibi probato Confessario laboris expensas faciunt, verum etiam datã operã imperitum & inidoneum perquirunt, qui eos repretensionum loco blandè, adulatoriè tractet & excuset. Imò, ne & hic poenitens eorum inspiciat pravos mores atque habitus, quotidie propè mutant. Noli ita agere, si desideras confiteri benè. Ora Deum, ut tibi tuisque necessitatibus opportunum dignetur submittere, & quantum in te erit, stude eligere probatissimum, qui tribus his polleat dotibus, Doctrinã, Prudentiã, vitæque integritate. Utere illò ordinariè, ut perspectam habeat veluti Medi-

cus non solum infirmitatem tuam, sed & naturam, inclinationes, repugnantias cognoscat, possitque mederi non modò præsentibus plagis, sed & præservare à futuris. Cùm ad pedes illius te demiseris, noli cogitare, te versari cum homine, sed cum Deo per ministrum suum representato, qui vices istius gerit, atque auctoritatem, nec non potestatem habet te eximendi vinculis, nullius quantacunque potestate solvendis. Itaque veluti reus vincetus coram Judice, reverenter initium fac tuæ Confessionis cura, ut hanc binæ comitentur nobiles ancillæ Confessionem, quemadmodum Estherem lugentem, à quibus sustineatur, *Humilitas & integritas.*

Prima itaque conditio est, ut Confessio sit humilis: consistit autem ista humilitas non solum in reverentia interna & externa, modo supra dicto, sed etiam in modo confitendi humili & sine excusationibus. In hoc judicio partes agis Accusatoris, non autem advocati; idèque errata tua imminuere non debes, nisi quantum requirit veritas processus & informationis Judici aperienda, nempe Confessario, cujus est ferre sententiam. Multò minus culpa in alios rejicienda est, dicendo, nihil à te malè actum fuisse, te vi ab alijs adactum, malisque deceptum occasionibus: ac illecebris aut similia prætexendo velamenta, quibus non modò tua accusantur peccata, sed aliena quoque deteguntur, & manifestantur, ita ut sæpe numero in ipso actu Confessionis, fama honorque plurium quàm unius, aut tollantur, aut insigniter imminuantur, amissa apud animum Confessarij, quam prius:

F prius

prius habuerant, fide, extinctâ æstimatione. Ostende potiùs humilitatem istam, & fatere sincero corde, omnis mali te esse auctorem: *Ego sum, qui peccavi, ego impiè egi, ego iniquè gessi. 2. Reg. 24. 17. Ego illius sum reus criminis. Non culpam adscribo sodalibus, occasionì, aut diabolo, sed propriæ meæ malitiæ: agnosco me peccatorem, & paratus sum ut talis facere pœnitentiam. Non solum autem oportet te humiliter loqui, sed etiam humiliter tacere, quando te Confessarius reprehendit, neque cum indignatione interrompere correctionem. Insani ac phrenetici signa pròdit, qui moribus invadit medentis manum. *Altera perversitas, ait S. Bernardus, medicanti irascitur, qui non irascitur sagittanti.**

Altera conditio requisita ad Confessionem, est, ut sit integra. Et hæc integritas consistit non solum in manifestatione omnium peccatorum mortalium, quæ post diligens examen memoriæ occurrunt, sed & numeri, & circumstantiarum speciem mutantium. Quod ad numerum attinet, oportet eum exprimere plenè, si ejusdem subit mentem recordatio; sin verò factâ indagine eum assequi non liceat, dicendum, quod vero similis judicabitur, absque elevatione aut Imminutione. Quod si nec istud ob nimiam copiam fieri posse videbitur, dicendum saltem, quanto tempore quis in his peccatis perstiterit, & quoties solitus fuerit ea committere. Exempli gratiâ: alicui personæ consuevi anno integro, sui que lapsus propè quotidie, vel in hebdomade bis terte; vixi per annum, inimicitiam intra me fovendo continuò inquirens rationem sumen-

di vindictam. In taberna mea mercatoria hoc anno semper studui parùm aliquid emptoribus decerpere. Si quid minus verò affatatur, circa malitiam voluntariam, remittentur tam ea, quæ in Confessione fuerunt exposita peccata, quàm quæ valente memoriâ fuerunt silentio præterita.

Ex circumstantijs eæ sunt indicanda, quæ mutant speciem. At quænam illæ, inquires? Non licet id paucis comprehendere, & tradere Regulam perfectam, quæ rem declaret, atque ab omnibus intelligatur. Dici posset, tunc peccata diversam contrahere speciem, quando ita opponuntur & adversantur rationi, ut notabilem videantur habere distinctionem. Sed hoc ipsum clariùs tibi explicari desiderabis. Quod praxin concernit, existimo hanc posse asserti Regulam, quâ se quis multis exsolvat dubijs. Illæ circumstantiæ mutant speciem, per quas aliquis peccat contra diversas virtutes. Exempli gratiâ; qui occidit inimicum suum ferro, non diversam committit peccatum, quàm si veneno sustulisset, quia in utroque casu eandem nec diversam virtutem violat, quæ est justitia. E contrario, qui hostem in templo trucidat, aliud & distinctum peccat ab eo, quo eum in platea urbis obruncasset, propterea, quia non solum læsit virtutem Justitiæ, sed & Religionis. Non disticoor, hæc ipsam Regulam non ita esse universalem, ut non patiatur aliquam limitationem, sed quia parùm praxi subservit, libenter abstineo. Quod si nec ista sufficiant, quibus in notitiam venias circumstantiarum speciem mutantium, mecum sequere

SEGNE
CONCORDIES
INSTRICH
Pœnitentia
Confessio
Pœnitentia

quere consilium. Revela Sacerdoti id omne, quod juxta dictamen rationis videtur novam deformitatem superaddere peccato: & sic quietus esto. Non est, cur quis etiam indoctus superfluis se hinc angat scrupulis. Confessarius interrogando supplebit ignorantiam? & nisi fecerit, aderit Deus, qui non exiget à te observationem eorum præceptorum, quæ citra culpam tuam neglexisti.

Id solummodo observandam est, curam exprimendi circumstantias, in nullo genere peccati majorem habendam esse, quàm in carnali, ubi diversi status peccantium diversam quoque malitiam annexam habent. Et hinc oportet explicare, siue persona soluta, an conjugata; an sanguine vel affinitate juncta; nullane præcesserit cognatio spiritualis, ex Sacramento Baptismatis vel Confirmationis; siue voto castitatis obstricta; fueritne peccatum cum ejusdem an diversi sexûs complice. Sed ne fuscior sum, spero, à tuamet conscientia suggerendum, si peccandi diversa in mentem venit malitia: satis erit, si monenti aurem accommodaveris.

Quod si deinde Confessarius scite peter, quanto tempore peccato deditus alicui vixeris, aut assuetudini inhæris, sincere & candidè responde: imò etiam non interrogatus edisserere, nullaque lege te urgente. Alià medicinà eget, longo temporis tractu inveteratus peccator, qualis erat Paralyticus ille, qui triginta octo annis jacuerat infirmus & languidus. Unde opus est peculiaribus documentis, quibus à relapsu inibeatur. Non contentus es dicere medico: Domine, hac nocte laboravi febris; sed ad-

dis insuper, tot jam sunt menses, quibus me febris nunquam deseruit. Et cur non etiam simili ratione te manifestas Confessario, si perfectam cupis obtinere sanitatem? Id, quod pro certo habes, certum pronuntia; de quo verò dubitas, ut dubium propone; & talia in ore appareant peccata tua, qualia inveniuntur in corde; Ne occasionem præbeas supremo Judici post hanc vitam corrigendi judicium hoc à te institutum, & retractandi obtentam malitiosè à Sacerdote Absolutionem, latâ sententiâ damnationis irrevocabili. Absque veritate hac Confessio non solum non est Sacramentum, sed sacrilegium. Non confiteri, malum est; pejus autem, sic confiteri, nec tunc medium ullum superest salutis. Hic ergo obfirmandus est animus, quemadmodum famosus ille belli Dux necessitatis motivo animabat milites: *aut vincendum, aut moriendum, milites est.* Aut superanda est verecundia, quæ vetat peccata sua aperire homini unico totius mundi, cui in nullo casu fas est quidquam propalare, qui compatitur, & medicinam offert, qui demum longè graviora exceptit; aut mors oppetenda, & quidem æterna. Alla erit confusio, quæ sine fine in inferno sustinenda erit ijs, qui revelare noluerunt delicta sua in Confessione, & modò insipientiam suam extremam maledictis execrantur. O quale telum erit, cor penetrans & lancinans cogitatio illa: levissimo negotio salutem poteram consequi, & non feci! O quæ amaritudo, furor & rabies animum discruciant? Forsitan te speras damnationis sententiâ evasurum, alio à te suscepto pietatis opere?

opere? non sufficit. Aut vincenda est verecundia, aut moriendum. Ne dicas, te jejunare: aut vincendum, aut moriendum. Non dicas, te flagris corpus tuum d'erberare: aut vincendum, aut moriendum. Non eleemosynarum largitiones prætere: laudabiles sunt, sed non sufficiunt. Postquam semel peccati vinculo te illigasti, ad eas redactus es angustias, unde te non extrices, nisi superatâ repugnantia, quæ te à Confessione absterret, aut animæ ferenda erit iactura. Nobilis quædam femina cæterum pia, & in eleemosynas adeo profusa, ut mater audiret pauperum, damnatis famuli cujusdam sui amoribus irritata, deduci eò se passa est, ut patrato scelere, factum inde in lacem editum enecaret. Impuritas atque silentium fecerant audaciorem, ut sæpius iterare flagitium non erubesceret. Mira res! quæ tantum animi habuit, ut scelus admitteret, non habuisse tantum roboris, confitendi, dum vixit. Perrexit interea in egenos esse misericors, quasi posthabitis tot sacrilegiis cælum invitum eleemosynis expugnatura. Sed fefellit ipsam sua opinio. Postquam è vivis excesserat, Filio suo vtro Religioso se spectabilem dedit, duobus stipata draconibus, à quibus miserè dilacerabatur, cumque jussit desistere orationibus, hætenus pro se perisolutis; actum esse de salute sua, jamque æternum arsuris ignibus esse adjudicatam: expositis simul criminum suorum origine, progressu, & sempiterni exitij sui causâ. Subjuxit denique, nisi mortiferum peccatum Confessione expietur, frustra esse omnia; nihil absque hac cetera conferre posse virtutum

opera, licet totius mundi opes distribuerentur inter pauperes. *Nullum bonum proficit, ubi virtus Confessionis deficit.* His dictis cum horrendo ejulatu abrepta est à draconibus, atque dispersa. *Collet. Ex. 32. de Conf.* Ita se res habet, Benevole Lector. Nunc ergo cum nolis, ut spero, æternum perire, necesse est vincere: pessunda omnem respectum, contemne erubescenciam, & sequere consilium precilissimum, quod tibi suggerit S. Bonaventura, *Lib. de puritate conscientie.* Quando Confessionem petagis, primo loco ea recense peccata, quæ majori tibi confusionem creant. Ita illustratorem reportabis de dæmone victoriam, quem sanctorum Patrum quispiam contempit Confessionalia obambulantem, atque verecundiam, quam peccantium subtraxerat, pœnitentibus restituentem.

CAPUT XII.

Quid agendum sit Pœnitenti, post Confessionem.

Tamet si Deus malit exercere misericordiam, ad quam naturalis illius sua Bonitas inclinatur, quam justitiam, ad quam nostra ipsum vitrahit malitia: Nilominus quia & hanc & illam in se habet infinite perfectam, idèò ordinariè in gubernatione sua solet utramque consociare: ad eum serè modum, quo homo plerumque dextrâ promptius utitur quàm sinistra; sed cum opus alicujus momenti efficiendum est, utramque manum adhibet. Quare cum Deus in tribunali sacro impertit nobis iustitiam